UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Cornelii Iansenii Episcopi Iprensis Avgvstinvs

In Qvo Genuina sententia S. Avgvstini de humanæ naturæ stantis, lapsæ, puræ statu & viribus eruitur & explicatur

Jansenius, Cornelius

Lovanii, 1640

13. Item de quarto. Primus Augustinus intelligentiam divinae gratiae & novi Testamenti fide crediti apperuit fidelibus & Ecclesiae.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13673

Visual Library

baptiſmatis viâ omnibus antegreſſis inuſitatâ & ignotâ ſtabilivit, non iſta omnia pondere Scripturarum aſtruendo, quod ante ipſum Optatus Milevitanus infeliciter tentaverat; ſed ſolâ Eccleſiæ autoritate, atque traditione. Quod ita luculentè præſtitit, ut quicumque eum tempore ſubſecuti ſunt, nihil magni contra ſui temporis hæreſes opponere potuerint, quod non ex Auguſtino compilaſſent. Neque mirum ſanè, cùm illi, qui doctrinam ejus medullitus imbiberunt, profundiùs hoc Sacramentum penetraſſe videantur.

CAPVT XIII.

Item de quarto. Primus Auguſtinus intelligentiam divinæ gratiæ & novi Teſtamenti fide crediti aperuit fidelibus, & Eccleſiæ.

De quarto divinâ gratiâ, quid dixero? Imò verò quid non dixero? Auguſtinum eſſe, qui Chriſti gratiam fundamentum Religionis Chriſtianæ, quemadmodùm eam ipſe non ſemel vocat, ſine quâ vita, paſſio, mors, & reſurrectio Salvatoris evaneſceret, primus in Chriſtianorum intelligentia fundavit. Cujus veritas ante ipſum tantis tenebris involuta, tot ſinuoſis anfractibus latebroſa, tot inexplicabilibus laqueis impedita fuit, ut illi uni debeamus, ſi quid recti de iſto ligno vitæ, de iſto manna abſcondito, de iſta vita noſtra ex mortuis, de ſecretis vitæ æternæ, quam gratiam Apoſtolus dixit, intelligendo aſſequimur. Vt non immeritò dici queat, id in explicatæ divinæ gratiæ publicatione præſtitiſſe ſanctum Auguſtinum, quod in propalatione divinitatis verbi Dei Ioanni Euangeliſtæ tribui ſolet. Vt enim iſte in ſcriptis ſuis, inter Apoſtolos & Euangeliſtas primus, clarâ prædicatione divinitatem Verbi Dei intonuit: *In principio erat verbum*, quantumvis alijs Apoſtolis ante ipſum ea fuiſſet revelata: ita licet Patribus antiquioribus divina gratia in fide, & oratione, & actione, agnita fuerit, primus tamen Auguſtinus id, quod in eorum fide ac diſciplina latebat, aperuit, theſauroſque gratiæ ac charitatis abſconditos fidelium intelligentiæ patefecit.

Ioan. I.

Iam verò cùm gratia Chriſti ipſum novum Teſtamentum ſit: *Hoc eſt* enim, inquit Propheta, *pactum*, ſeu ut Auguſtinus legit, *Teſtamentum quod feriam cum domo Iſraël, dabo legem meam in viſceribus eorum, & in corde eorum ſcribam eam.* Et: *Lex per Moyſen data eſt; gratia & veritas per* Iesvm *Chriſtum facta eſt:* nonne jure merito dixerimus, primum eſſe inter ſanctos Patres Auguſtinum, qui novum Teſtamentum Chriſtianorum intelligentiæ divulgaverit? primum qui Dei benignitatem erga peccatores ineffabilem, qui gratiæ efficaciam in ſolatium amoris, & in exitium erroris, toti mundo inſinuaverit? Nec verò nudis tantùm ac ſimplicibus enuntiatis uſus, quemadmodum auctoritate ſuâ Apoſtolus fecit, ut fidei de Chriſti gratia fundamenta collocaret: ſed innumeris diſcurſibus, quicquid clauſum tegebatur, ingenio certè non humano, ſed per illud: *Tolle, lege*, divinitus illuſtrato, poſteritati tantâ ubertate recluſit, ut ſicut Auguſtini documentis de Eccleſia nihil omnino lucis poſterorum labor adjicere potuit; ita tota latitudo veritatis de gratia & quicquid ex Scripturis per humanam induſtriam divinitus in terris accenſam educi potuit, hujuſce profundi Doctoris monumentis comprehenſum ſit. Nihil enim tanta poſterorum conflictatio tam uberi fonti hactenus adjecit, niſi multarum repugnantium opinionum farraginem, ex quibus non niſi vnam, vel fortaſſe nullam veritas probet.

Ierem. 31. Aug. lib. de ſpirit. & lit. c. 19. Ioan. I. Lib. 8 Conf.

Quæ quidem ſi ita ſeſe habeant, quemadmodum ſe habere veritas clamat, duo profectò conſectanea ſunt, quæ magnitudinem ſancti Auguſtini pœnè ſupra fidem efferunt. Vnum eſt, quod cùm Eccleſiæ ſit, articulos fidei ab hæreticis impetitos, vel per hominum negligentiam obſcuratos, Chriſtianis proponere & exponere, hoc ipſum vice versâ (Deo vas illud electionis in hoc opus à matris utero ſegregante) in difficultatibus Dei gratiam attinentibus toti Eccleſiæ præſtitit Auguſtinus. Alterum ex priore naſcitur; quòd cùm in omnibus Capitibus Chriſtianæ Religionis, dum ab hoſtibus impugnantur, omnes Doctores quaquaverſum diffuſi ſcientiam ſuam, ultimumque veritatis decretum ab Eccleſia derivare conſueverint; hic è contrario Eccleſia non eam ex omnibus Patribus ac Doctoribus, quos in definiendis controverſiis conſulere ſolet, ſed ex uno ſolo hauſerit Auguſtino. Quod profectò vererer dicere, niſi inter peritos conſtaret, omnia Synodorum decreta, quibus & olim veteres Tenebriones hoſtes gratiæ in Carthaginenſi & Arauſicanâ, & hoc ſæculo novos in Tridentina proſtravit, verbotenus ex Auguſtini ſententijs eſſe formata: quas dogmaticas & canonicas habendas eſſe, tota Eccleſia judicavit. Quæ quidem eâdem auctoritate ſuâ reliqua ferè univerſæ doctrinæ capita, quæ de Dei gratia tot voluminibus tradidit, ſi fuiſſet opus, definire potuiſſet. Nam ex illis quę definivit, cætera tam arcto nexu religata ſunt, ut una ſine alteris ſalva eſſe nequeânt, quemadmodum ſuo nos loco dicturi

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

dicturi ſumus, atq; oſtenſuri pleraſq; controverſias de quibus hoc ſæculo animoſiſſimè contẽditur, ab Auguſtino & Eccleſia tanquã fidem Catholicam fuiſſe definitas. Nec enim Auguſtinus doctrinam de gratia Dei, tanquam ab alijs aut à ſe inventam opinionem tradidit, ut A hoc tempore in præcipuis quæ de illa ventilantur difficultatibus putant; ſed tanquam doctrinam Euangelicam & Apoſtolicam, cui nemo poſſet ſine fidei Catholicæ læſione refragari.

CAPVT XIV.

Auguſtini doctrina de gratia Dei, Euangelica, Apoſtolica, Catholica, & irrefragabilis auctoritatis; totius Eccleſiæ nomine ſcripta, ſilentibus Scriptoribus univerſis.

HÆc igitur cauſa eſt, cur Proſper A doctrina non minùs quam ſanctitate celeberrimus, doctrinam Auguſtini, de gratia Dei tanquam Euangelicam, Apoſtolicam, Catholicam, cœleſtis & irrefragibilis auctoritatis paſſim prædicet. Nam in Epiſtola ad Rufinum, vocat Auguſtinum *ſummum illo tempore in Eccleſia virum; excellentiſſimæ auctoritatis virum; præſtantiſſimum miniſtrum gratiæ.* Ad cujus librorum lectionem hortatur Rufinum, *ut in confitenda Dei gratia defæcatiſſimam ac ſaluberrimam Euangelicæ, Apoſtolicæque doctrinæ intelligentiam conſequatur.* Et ad ipſum Auguſtinum de gratia ſcribens, dicit ſectatores Auguſtini, *ſanctam atque Apoſtolicam doctrinæ ipſius auctoritatem ſequi.* Et alibi tanquam rem vulgò notam profitetur: *Romanam, Africanamque Eccleſiam, & per omnes mundi partes univerſos promiſſionis filios cum* DOCTRINA HVIVS VIRI, *ſicut in tota fide, itam* GRATIÆ CONFESSIONE CONGRVERE. B

Proſp. Epiſt. ad Rufinum In fine.

Epiſt. Proſp ad Aug.

Epiſt. ad Rufin.

Hæc etjam cauſa eſt, cur ante mille annos doctrinam Auguſtini de gratia Dei, tanquam verè cœleſtem ſancti doctiſſimique Pontificis, miris encomijs, & quæ nunquam de cujuſquam ſcriptis hominis poſt ſcriptores Canonicos auditæ ſunt, laudibus extulerint. Nam in primis tota provincia ſcribendi de gratia A Dei à duobus ei Concilijs Africæ Carthaginenſi & Milevitano impoſita fuit, prout ipſe teſtatur ad populum Hipponenſem diſſerens: *Curam Scripturarum mihi, fratres & patres mei Co-Epiſcopi, duobus Concilijs Numidiæ & Carthaginis, imponere dignati ſunt.* Quod ab orbe Chriſtiano univerſo rebus ipſis magis quàm verbis approbatum fuit. Nam ipſo ſcribente contra Pelagianos, uſque ad mortem ſiluerunt univerſi. Ipſe ſanctus Hieronymus cùm primum dialogos adverſus Pelagium emergentem texere cœpiſſet, ſimul atque profunda & ſublimia Auguſtini ſcripta vidit, uſque ad mortem ſilentio ſe damnavit, hâc uſus modeſtâ ſanè & verâ excuſatione: *Superſedendum eſſe huic labori,* quia *ſi nova,* inquit, *voluerimus dicere, à clariſſimo ingenio occupata ſunt meliora.* Quod omnibus illâ ætate in illa materia ſcriptoribus uſque ad Auguſtini mortem accidit. Vnde & ipſe ſummus Pontifex Bonifacius, hanc impoſitam Auguſtino provinciam ſuo calculo comprobavit, quando ipſemet, Auguſtino teſte, Pelagianorum ſcripta ad ſe delata Româ in Africam ipſi refellenda tranſmiſit. *Sanctæ memoriæ Papa Bonifacius,* inquit Proſper, *cùm eſſet doctiſſimus, adverſus libros tamen Pelagianorum beati Auguſtini Epiſcopi reſponſa poſcebat.*

Epiſt. 110.

Dial. 3. cont. Pelag.

Teſtatur Auguſt lib. 1 ad Boniſ. c. 1 Proſp lib cont. Collat. fine.

CAPVT XV.

A Romanis Pontificibus Innocentio, Zozymo, Celeſtino, Leone, Hormiſdâ, Felice ſecundo, & Ioanne ſecundo magnificentiſſimè approbata, & conſecrata.

HÆc etjam cauſa eſt, cur cæteri quoque ſummi Præſules Catholicæ Eccleſiæ, Romani, inquam, Pontifices ſublimem doctrinam ejus de gratia Dei arctiſſimè amplexi ſint, & mirificè commendarint. Nam ſanctus Innocentius primus utramque Synodum Carthaginenſem atque Milevitanam, & ſynodicas utriuſq; litteras, & prolixam epiſtolam nonageſimam quintam, quarum omnium Auguſtinus auctor, & duarum ſcriptor fuit, & librum ejus de natura & gratia, in quibus omnia, aut pœnè omnia Ca- A pita doctrinæ ipſius de gratia Dei, aut breviter perſtringuntur, aut latiùs pertractantur, peculiaribus ad omnes reſpondens litteris, & approbavit, & Catholicæ fidei plena cenſuit, & magnoperè celebravit. Vnde ſæpius dicit ſe à ſcribendo temperare, eò quòd *conſtet eos cuncta dixiſſe: nihil ab eis eſſe prætermiſſum, nihil ſuppreſſum: Eorum relationem* Scripturarum *teſtimonijs eſſe plenam, & ſatis conſtare, ut doctiſſimos Sacerdotes cuncta dixiſſe. Nec decet,* inquit, *credere, vos aliquid, quod ad cauſam poſſit proficere, prætteriſſe.* Et peculiaribus Auguſtini reſpondens

Innocent. ad Synod. Carthag.